

Urząd Miasta Lublin

ISO 9001:2008
FS 583555

Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

ul. Złota 2, 20-112 Lublin, tel.: 81 466 2650, fax: 81 466 2651
e-mail: zabytki@lublin.eu, ePUAP: /GminaLublin/skrytka, www.um.lublin.eu

MKZ-EZ.4120.2013

Lublin, dnia 14.05.2013r.

Pani
Marzena Szczepańska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Inwestycji i Remontów
UM Lublin
w/m

Do sprawy: IR-OB-I.7011.32.2013

W odpowiedzi na Pani pismo ws. opracowywanej dokumentacji projektowej na przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku dawnych warsztatów szkolnych przy ul. Popiełuszki 5 w Lublinie na Centrum Sztuki Współczesnej – Galeria Labirynt, Miejski Konserwator Zabytków Urzędu Miasta Lublin uprzejmie informuje, że:

1. Budynek ten nie jest wpisany indywidualnie do rejestru zabytków województwa lubelskiego, ani też nie leży na terenie wpisu urbanistycznego podlegającego ochronie konserwatorskiej.
2. Obiekt ten ujęty jest natomiast w gminnej ewidencji zabytków (GEZ) Urzędu Miasta Lublin.
3. Zgodnie z art. 39 ust.3 ustawy prawo budowlane: *W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.* Tak więc Miejski Konserwator Zabytków - w postępowaniu administracyjnym - zajmie stanowisko w postaci postanowienia, po przesłaniu dokumentów przez Wydział Architektury i Administracji Budowlanej do Biura MKZ.
4. Jednocześnie MKZ na podstawie art. 27 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przedstawia poniższe zalecenia:

Podejmując jakiegokolwiek działania w stosunku do zachowanych: substancji i formy obiektu należy mieć na uwadze, że zgodnie z opinią autorów Listy Dóbr Kultury Współczesnej miasta Lublina architektura Warsztatów Szkolnych Zasadniczej Szkoły Zawodowej Nr 1 w Lublinie (ob. Warsztatów Kultury) stanowi cenny przykład modernistycznej architektury industrialnej lat 50. XX w. Autorami tego obiektu byli: Witold Stępiński (architektura) i Andrzej Jankowski (konstrukcja). Opinię tę można uważać za swoistą deklarację wartości przedmiotowego obiektu. Warto zauważyć przy tym, że jako obiekt z kategorii hal, w grupie hal o charakterze warsztatów powstałych na terenie Lublina w zbliżonym czasie, na przełomie 1 i 2 połowy stulecia, reprezentu-

je wysokiej klasy przykład tego rodzaju budowli. Jest także wyróżniającym się świadectwem kultury technicznej specyficznych czasów, tj. I. 50 XX w., sięgającym do najlepszych tradycji architektury okresu międzywojennego.

Wartości pozwalające zakwalifikować Warsztaty na wymienioną wyżej Listę, co znalazło także odzwierciedlenie w ujęciu omawianego budynku w Gminnej Ewidencji Zabytków, znajdują swój materialny wyraz w zrealizowanych w latach 50. XX w.: formie architektonicznej, idei konstrukcyjnej, użytej i zachowanej substancji. Należy podkreślić, że budynek Warsztatów w znaczącym stopniu zachował swój autentyzm (tj. prawdziwość i wiarygodność materialnych nośników kulturowych wartości obiektu) i integralność (tj. spójność całości). Warsztaty nadal stanowią, pomimo braku pierwotnego wyposażenia oraz pewnych zmian w katalogu detalu architektonicznego (m. in.: w postaci wymiany części stolarki okiennej, stolarki drzwiowej), a także niewielkich przekształceń związanych z wykorzystaniem kondygnacji podziemnej oraz zmian w otoczeniu, budowlę odbieraną jako autentyczną całość architektoniczną o pierwotnej, zgodnej z zamiśleniem autorskim, lokalizacji i formie architektonicznej (zachowane: plan, struktura przestrzenna, bryła, gabaryty, kompozycja elewacji, dekoracja elewacji, część detalu architektonicznego i stolarki), wyrażonej w zachowanej substancji (materiale) i autentyzmie wykonawstwa. Istotnym aspektem jest również kwestia funkcji obiektu, która ewoluowała w miarę zmian społeczno-politycznych od warsztatów mechanicznych poprzez warsztaty szkolne o funkcji edukacyjnej do obecnej funkcji obiektu kultury, również o twórczym i edukacyjnym częściowo charakterze. W tym wymiarze mamy do czynienia z autentyzmem miejsca służącego do wykonywania pracy o charakterze wytwórczym lub usługowym posiadającym niezbędne dla tych celów wyposażenie.

Wziąwszy pod uwagę wartości kulturowe reprezentowane przez budynek Warsztatów Szkolnych Zasadniczej Szkoły Zawodowej Nr 1 w Lublinie (ob. Galeria Labirynt) Miejski Konserwator Zabytków wyraża następujący pogląd w sprawie:

- a. Prace związane z projektem, a następnie realizacją projektu, nie powinny prowadzić do zmian formy architektonicznej i struktury przestrzennej (rozumianej jako obraz budowy i układu elementów, w tym detalu) budynku warsztatów, a także jego kompozycji, plastyki, form detalu architektonicznego, itp.
- b. Zastosowane działania nie powinny wpływać na zmiany architektonicznych parametrów (wysokość, szerokość, głębokość, proporcje, faktura, kolor pierwotny, itp.) ważnych, charakterystycznych elementów architektury, konstrukcji i detalu architektonicznego, a także percepcję plastyki jego formy jako całości i detali.
- c. Należy zwrócić uwagę na relacje elementów przekryć (stropów) do świetlików i funkcjonujących w nich otworów okiennych oraz „stolarki” okiennej. Planowane działania nie mogą: naruszać tych relacji, powodować zmiany proporcji, wymiarów, charakteru podziałów, itp. Istotną kwestią jest zwrócenie uwagi na dobór odpowiedniej „stolarki” okiennej świetlików, która nie tylko powinna uwzględniać charakter istniejących podziałów, ale winna być także odpowiednia z uwagi na materiał, przekroje i wymiary elementów „stolarki”, wymiary kwater szklanych, itp. Należy zwrócić uwagę na charakterystyczne usytuowanie „stolarki” świetlików niemalże w zewnętrznej płaszczyźnie ich ścian.
- d. W odniesieniu do „stolarki” frontonów (dużych, półkolistych otworów okiennych od strony wsch. i zach.) winny obowiązywać analogiczne zasady, tj.: planowane działania nie powinny:
 - naruszać istniejących relacji, pomiędzy elementami architektonicznymi, a detalem w postaci „stolarki”,
 - powodować zmiany proporcji, wymiarów, charakteru podziałów, itp.

- istotną kwestią jest zwrócenie uwagi na dobór odpowiedniej „stolarki”, która nie tylko powinna uwzględniać charakter istniejących podziałów, ale winna być także odpowiednia z uwagi na materiał, przekroje i wymiary elementów „stolarki”, wymiary kwater szklanych, itp.
- należy zwrócić uwagę na charakterystyczne płaskie usytuowanie „stolar-ki” frontonów niemalże w zewnętrznej płaszczyźnie ścian, między słupka-mi dzielącymi fronton na kwatery.

e. Stolarka wstawiona współcześnie o nieprzystających do zachowanej formy i charakteru obiektu, a także jego estetyki, podziałach płaszczyzny okna winna ulec wymianie na stolarkę odpowiadającą formom historycznych i spełniającą wskazania z wytycznych.

f. W odniesieniu do elewacji budynku, w przypadku projektowania jego termo-modernizacji, optymalnym rozwiązaniem byłoby nieingerowanie w ich obszarze okładziną w postaci warstwy styropianu. Prowadzi to zarówno do mechanicznych uszkodzeń w związku z kotwieniem płyt styropianowych do płaszczyzny elewacji, jak również zmiany formy architektonicznej i zatracania cech charakterystycznych detalu architektonicznego, a w związku z tym zacierania kompozycji i plastyki ścian. Zasadą powinno być zachowanie formy elewacji warsztatów, ich kompozycji i plastyki ze szczególnym zwróceniem uwagi na detale w postaci: architrawu, gzymsu i muru attykowego nad nim, pilastrów wydzielających sekcje elewacji, odpowiadających układowi słupów we wnętrzu hali, a także cokołu. Istotną kwestią dla plastyki elewacji jest zachowanie parametrów wymienionych elementów architektonicznych: szerokości, wysokości, głębokości, relacji wzajemnych wskazanych elementów i tychże w stosunku do płaszczyzny ścian elewacji, głębokości osadzenia stolarki okiennej. Do zasad postępowania z obiektem należałoby również zaliczyć zasadę zachowania pierwotnej lub możliwie zbliżonej do pierwotnej, faktury wypraw tynkowych.

Obecne pokrycie zewnętrznej powierzchni dachu budynku Warsztatów stanowi warstwa papy. Nie jest jasne, czy warstwa ta ma charakter pierwotny.

**Dyrektor Biura
Miejski Konserwator Zabytków**

Hubert Mącik

**Zatwierdzam do wydania
Wykonawcom**

**Dyrektor
Wydziału Inwestycji i Remontów
inż. Jarosław Dziuba**